

Denetim Komitesi: Rol ve Sorumluluklar

SPK ve BDDK Düzenlemeleri
Çerçevesinde Uygulamalar

Çalışma hakkında notlar

Ülkemiz için yeni olan ve her geçen gün hızla değişen piyasa koşullarında önemi artan denetim komiteleri ile ilgili düzenlemeler ve uygulamalar hakkında ilgilileri bilgilendirmek için bu çalışma hazırlanmıştır.

Yapılan düzenlemeler sonrası uygulaması başlatılan denetim komiteleri, sorumluluklarını etkili biçimde yerine getirebilmek için bilgi ve referans kaynaklarına ihtiyaç duymaktadırlar. Denetim komiteleri ile ilgili yeni düzenleme ve uygulamaların anlaşılması ve değerlendirilmesine kolaylık sağlamak ve yardımcı olmak amacıyla hazırlanan çalışmamız, denetim komitesi ile ilgili alt başlıkları özet olarak inceleyen ve genel bir bakış açısı sunan, rol ve sorumluluklarına ilişkin uygun yaklaşım ve kaynaklar öneren bir yayın serisi olarak tasarlanmıştır.

“SPK ve BDDK Düzenlemeleri Çerçevesinde Denetim Komitesi Uygulamaları” başlıklı “Denetim Komitesi” yayın serimizin ilk yayını olan “Rol ve Sorumluluklar” çalışması ile denetim komitesi üyelerinin görev, yetki ve sorumlulukları özet bir şekilde açıklanmaktadır.

Denetim komitesi üyeleri ve konu ile ilgili taraflar için bilgi ve referans kaynağı oluşturmak amacıyla hazırlanmış bu özet bilgiler, serinin diğer yayınlarıyla bir bütünlük oluşturacak şekilde ele alınacaktır.

Çalışmamızın ilk yayınında özetlenen denetim komitesinin rol ve sorumlulukları içinde yer alan konular; bağımsız denetimin gözetimi, iç denetimin etkili kullanımı, iç kontrollerin değerlendirilmesi, risk yönetimi, ihbar ve şikayetlerin değerlendirilmesi, etik kurallar, yönetim kurulu ve denetim komitesinin eğitim ve oryantasyonu, komite yönetmeliği hazırlanması, toplantı ve faaliyetlerin planlanması, komite performansının değerlendirilmesi, komite üyelerinin bağımsızlığı, “Denetim Komitesi Yayın Serisi”nin hazırlanmakta olan diğer çalışmalarını oluşturmaktadır.

“Denetim Komitesi Yayın Serisi” çalışmamızın uygulama sürecine katkı sağlamasını diliyoruz.

Oktay Aktolun
Sorumlu Ortak
Kurumsal Risk Hizmetleri

Yazar hakkında

Ali Kamil Uzun, CPA, CFE
Deloitte

Ali Kamil Uzun, çeşitli finans ve endüstri kuruluşlarında; iç denetim, bilgi sistemleri denetimi, toplam kalite yönetimi, insan kaynakları, eğitim ve iletişim konularında 28 yıllık uygulama ve üst düzey yöneticilik deneyimine sahiptir.

Yönetim Kurullarında Denetim Komitesi uygulamalarının başlatılması, Denetim Komitesi Başkanlığı görevlerinde bulunmuştur.

Türkiye İç Denetim Enstitüsünün kurucusu olan Ali Kamil Uzun, Türkiye’de iç denetim ile ilgili mesleki örgütlenmenin sağlanması, Uluslararası İç Denetim Standartlarının Türkiye’de uygulanması ve yaygınlık kazanması, uluslararası sertifikalı iç denetim programı ve sınavının başlatılmasına öncülük etmiştir.

ECIIA (Avrupa İç Denetim Enstitüleri Konfederasyonu) Yönetim Kurulu Üyeliği, TÜSİAD – KALDER Kalite Ödül Yürütme Kurulu Üyeliği, Türkiye Muhasebe ve Denetim Standartları Komitesi (TMUDESK) Üyeliği, TÜRMOB – Denetim Standartları Komitesi ve TÜSİAD Kurumsal Yönetim Çalışma Grubu üyeliği yanında Kurumsal Yönetim ve İç Denetim üzerine çok sayıda yazı ve makaleleri, eğitim ve seminer çalışmaları bulunmaktadır. “Denetim Komitesi Uygulamaları” üzerine hazırladığı yüksek lisans (master) tezi, Türkiye’de bu konuda yapılan ilk çalışmalar arasında yer almaktadır.

İçindekiler

Giriş	1
Denetim komitesi nedir?	1
Neden denetim komitesi?	1
Denetim komitesinin katma değeri nedir?	2
Denetim komitesinin oluşumu	2
Denetim komitesinin rol ve sorumlulukları	3
I. Hisse senetleri borsada işlem gören ortaklıklarda denetim komitesi	
II. Bankalarda denetim komitesi	
Genel değerlendirme ve öneriler	6
Denetim komitesi üyeleri için yardımcı kaynaklar	7
Denetim komitesi hizmetlerimizle size nasıl yardımcı oluruz?	8

Giriş

İş dünyasında yıllarca faaliyet gösteren dünya devi şirket, kurum ve kuruluşların bir anda yok olduğuna tanık olduk. Oluşumu için uzun yıllar uğraş verilen kurumsal itibarın bir gecede yitirildiği görüldü. Şirket, kurum ve kuruluşlarla birlikte hissedarlar, yatırımcılar, üst düzey yöneticiler ve çalışanlar da iş, servet ve itibarlarını kaybettiler.

Dünyanın çeşitli ülkelerinde ve Türkiye'de yaşanan bedeli çok pahalı olan deneyimler sonucu günümüzde şirketlerin mali durumu ve maruz kaldığı riskler konusunda pay ve menfaat sahiplerinin şirket yönetimlerinden yeterli, doğru ve zamanında bilgi talebine ilişkin ihtiyaçları artmıştır. Bu nedenle düzenleyici otoriteler tarafından yapılan yasal düzenlemelerde Yönetim Kurullarında Denetim Komitelerinin oluşturulması öngörülmüştür. Ülkemizde de SPK ve BDDK tarafından yapılan düzenlemelerle Denetim Komitesi uygulaması başlatılmıştır.

Denetim komitesi nedir?

Ülkemizde SPK ve BDDK düzenlemeleri ile uygulaması başlatılan Denetim komitesi, fiili olarak denetim yapan bir organ değildir. Denetim faaliyetleri ile ilgili doğrudan sorumlulukları bulunmamaktadır. Denetim komitesi, iç ve dış denetim sürecinin uygulama etkinliğini, katma değerini, muhasebe, mali raporlama ve iç kontrol ile ilgili iç sistemlerin işleyişi ve yeterliliğini yönetim kurulu adına gözetmekle sorumludur.

Yönetime danışmanlık ve rehberlik sağlama görevi ile birlikte yönetimi izleme ve denetleme görevleri bulunmaktadır. Bu nedenle yönetim kurulu ve denetim komitesi üyeleri arasında ilişki ve iletişimin açık olması, yetki sınırları, rol ve sorumlulukları ile ilgili anlayış ve fikir birliği sağlanmalıdır. Bunu sağlamak için ise, güçlü bir iletişim ortamı gereklidir. Yönetim, denetim komitesini değerli bir varlık olarak görmeli ve önemli kararlardan sonra değil, onlardan önce katkısını istemelidir. Sürekli iletişim, denetim komitesi ile yönetim arasında güvene dayalı bir ilişki kurmaya yardım edecektir.

Denetim komitesi yönetim kurulu tarafından oluşturulur. Denetim komitesi üyelerinin icrai görevi bulunmamalıdır. Görev, yetki ve sorumluluklarını açık şekilde tanımlayacak bir yönetmeliğin bulunması gerekir.

Neden denetim komitesi?

SPK Mevzuatı'na göre; hisse senetleri borsada işlem gören ortaklıkların, yönetim kurulunca kendi üyeleri arasından seçilen ve en az iki üyeden oluşan denetim komitesi kurmaları zorunludur.

5411 sayılı Bankacılık Kanunu ile bankaların yönetim kurullarınca yönetim kurulunun denetim ve gözetim faaliyetlerinin yerine getirilmesine yardımcı olmak üzere denetim komitesi oluşturulması yasal bir zorunluluk haline gelmiştir.

Söz konusu düzenlemelerle ülkemizde yasal bir zorunluluk haline gelen denetim komitesi uygulama amaçları aşağıda kısaca ifade edilmiştir.

Hisse senetleri borsada işlem gören ortaklıkların muhasebe sistemi, finansal bilgilerinin kamuya açıklanması, bağımsız denetimi ve iç kontrol sisteminin işleyişi ve etkinliğinin gözetimi, bağımsız denetim kuruluşunun seçimi, bağımsız denetim sürecinin tüm aşamalarının denetim komitesinin gözetiminde gerçekleştirilmesi amaçlanmaktadır.

Bankalarda ise denetim komitesi; yönetim kurulu adına bankanın iç kontrol, risk yönetimi ve iç denetim sistemlerinin etkinliğini ve yeterliliğini, bu sistemler ile muhasebe ve raporlama sistemlerinin Bankacılık Kanunu ve ilgili düzenlemeler çerçevesinde işleyişini ve üretilen bilgilerin bütünlüğünü gözetmek, bağımsız denetim kuruluşlarının yönetim kurulu tarafından seçilmesinde gerekli ön değerlendirmeleri yapmak, yönetim kurulu tarafından seçilen bağımsız denetim kuruluşlarının faaliyetlerini düzenli olarak izlemek, Bankacılık Kanunu kapsamında ana ortaklık niteliğindeki kuruluşlarda, konsolide denetime tâbi kuruluşların iç denetim işlevlerinin konsolide olarak sürdürülmesini ve eşgüdümünü sağlamakla görevli ve sorumlu tutulmuştur.

Denetim komitesinin katma değeri nedir?

Denetim komitesi; yönetim kurulu adına iç kontrol, risk yönetimi ve iç denetim sistemlerinin etkinliğini ve yeterliliğini, bu sistemler ile muhasebe ve raporlama sistemlerinin işleyişini ve üretilen bilgilerin bütünlüğünü gözetmek, bağımsız denetim kuruluşlarının yönetim kurulu tarafından seçilmesinde gerekli ön değerlendirmeleri yapmak, yönetim kurulu tarafından seçilen bağımsız denetim kuruluşlarının faaliyetlerini düzenli olarak izlemek konularındaki rol ve sorumlulukları ile katma değer sağlar.

Denetim komitesi; muhasebe, mali raporlama ve iç kontroller ile ilgili sistemleri, iç ve dış denetim süreçlerini yönetim kurulu adına izleyerek ve gözetimini yaparak yönetim ve denetim arasında köprü olan, kurumsal yönetim güvencesi sağlayan rolü ile değer yaratır.

Denetim komitesinin oluşumu

SPK ve Bankacılık düzenlemelerine göre; yönetim kurulu tarafından kendi üyeleri arasından seçilen en az iki üye ile denetim komitesi oluşturulur.

SPK tarafından hisse senetleri borsada işlem gören ortaklıklar için denetim komitesi uygulaması zorunlu tutulmaktadır. Hisse senetleri borsada işlem görmeyen ortaklıklar için ise isteğe bağlı bırakılmıştır.

Denetim Komitesi'nin iki üyeden oluşması halinde her ikisinin, ikiden fazla üyesinin bulunması halinde üyelerin çoğunluğunun, icra fonksiyonu üstlenmeyen ve yönetim konularında Murahhaslık sıfatı taşımayan yönetim kurulu üyelerinden oluşması zorunludur.

Bankacılık düzenlemelerine göre ise; denetim komitesi tüm bankalar için zorunlu olup, icrai görevi olmayan yönetim kurulu üyeleri arasından seçilerek oluşturulmaktadır.

Denetim komitesinin rol ve sorumlulukları

SPK ve Bankacılık düzenlemeleri denetim komitesine çeşitli rol ve sorumluluklar vermektedir.

Sermaye Piyasası ve Bankacılık mevzuatına göre denetim komitesi üyelerinin çok önemli görev ve sorumlulukları bulunmakta olup, söz konusu sorumluluklar SPK ve BDDK düzenlemeleri esas alınarak bölümler halinde açıklanmıştır.

I. Hisse senetleri borsada işlem gören ortaklıklarda denetim komitesi

SPK - Seri X, No. 22 tebliğ ile yapılan düzenlemelere göre, hisse senetleri borsada işlem gören ortaklıklarda zorunlu olan denetim komitesinin; ortaklığın muhasebe sistemi, mali bilgilerin kamuya açıklanması, bağımsız denetimi ve ortaklığın iç kontrol sisteminin işleyişi ve etkinliğinin gözetimine ilişkin rol ve sorumlulukları aşağıda özetlenmiştir.

SPK tebliği, bankalar hariç hisse senetleri borsada işlem gören ortaklıkları kapsamakta, hisse senetleri borsada işlem görmeyen ortaklıkların ise isteğe bağlı olarak denetim komitesi oluşturabilecekleri tavsiye edilmektedir.

Muhasebe Sistemi ve Mali Bilgilerin Kamuya Açıklanması

Denetim komitesi, kamuya açıklanacak yıllık ve ara dönem mali tabloların, ortaklığın izlediği muhasebe ilkelerine, gerçeğe uygunluğuna ve doğruluğuna ilişkin olarak ortaklığın sorumlu yöneticileri ve bağımsız denetçilerinin görüşlerini alarak, kendi değerlendirmeleriyle birlikte yönetim kuruluna yazılı olarak bildirir.

Bağımsız Denetimin Gözetimi ve Bağımsız Denetim Kuruluşunun Seçimi

Bağımsız denetim kuruluşunun seçimi, bağımsız denetim sözleşmelerinin hazırlanarak bağımsız denetim sürecinin başlatılması ve bağımsız denetim kuruluşunun her aşamadaki çalışmaları denetim komitesinin gözetiminde gerçekleştirilir.

Ortaklığın hizmet alacağı bağımsız denetim kuruluşu ile bu kuruluşlardan alınacak hizmetler denetim komitesi tarafından belirlenir ve yönetim kurulunun onayına sunulur.

Bağımsız denetim kuruluşu; ortaklığın muhasebe politikası ve uygulamalarıyla ilgili önemli hususları, daha önce ortaklık yönetimine ilettiği Kurulun muhasebe standartları ile muhasebe ilkeleri çerçevesinde alternatif uygulama ve kamuya açıklama seçeneklerini, bunların muhtemel sonuçlarını ve uygulama önerisini, ortaklık yönetimiyle arasında gerçekleştirdiği önemli yazışmaları, derhal denetim komitesine yazılı olarak bildirir.

İç Kontrol Sisteminin İşleyişi ve Etkinliğinin Gözetimi

Denetim komitesi, iç kontrol sisteminin işleyişinin ve etkinliğinin gözetimini yapar.

İhbar ve Şikayetlerin Değerlendirilmesi

Ortaklığın muhasebe ve iç kontrol sistemi ile bağımsız denetimiyle ilgili olarak ortaklığa ulaşan şikayetlerin incelenmesi, sonuca bağlanması, ortaklık çalışanlarının, ortaklığın muhasebe ve bağımsız denetim konularındaki bildirimlerinin gizlilik ilkesi çerçevesinde değerlendirilmesi konularında uygulanacak yöntem ve kriterler denetim komitesi tarafından belirlenir.

Denetim Komitesinin İhtiyaç Duyduğu Danışmanlık Hizmetleri

Denetim komitesi, faaliyetleriyle ilgili olarak ihtiyaç gördüğü konularda bağımsız uzman görüşlerinden yararlanabilir. Denetim komitesinin ihtiyaç duyduğu danışmanlık hizmetlerinin maliyeti ortaklık tarafından karşılanır.

Toplantı Sıklığı ve Raporlama

Denetim komitesi; en az üç ayda bir olmak üzere yılda en az dört kere toplanır ve toplantı sonuçları tutanağa bağlanarak yönetim kuruluna sunulur. Denetim komitesi kendi görev ve sorumluluk alanıyla ilgili olarak ulaştığı tespit ve önerileri derhal yönetim kuruluna yazılı olarak bildirir.

II. Bankalarda denetim komitesi

5411 sayılı Bankacılık Kanunu ve BDDK tarafından yayınlanan bankaların iç sistemleri hakkında yönetmeliğin ilgili hükümlerine göre bankalarda denetim komitesinin yetki ve sorumlulukları belirlenmiştir.

İç Kontrol, Risk Yönetimi ve İç Denetim Sistemlerinin Etkinliğinin ve Yeterliliğinin Gözetilmesi

Denetim Komitesi'nin iç kontrole ilişkin düzenlemelere ve yönetim kurulunca onaylanan banka içi politika ve uygulama usullerine uyulup uyulmadığını gözetmek ve alınması gerekli görülen önlemler konusunda yönetim kuruluna önerilerde bulunmak,

İç denetim biriminin bu Yönetmelik ve iç politikalarla belirlenen yükümlülüklerini yerine getirip getirmediğini gözetmek,

İç sistemler kapsamındaki birimlerin personelinin doğrudan kendisine ulaşabilmesini sağlayacak iletişim kanallarını oluşturmak,

İç denetim sisteminin bankanın mevcut ve planlanan faaliyetlerini ve bu faaliyetlerden kaynaklanan risklerini kapsayıp kapsamadığını gözetmek, yönetim kurulunun onayıyla yürürlüğe girecek iç denetime ilişkin banka içi düzenlemeleri incelemek,

İç sistemler kapsamındaki birimlerden denetim komitesine bağlananların yöneticilerinin seçimine yönelik yönetim kuruluna önerilerde bulunmak, yönetim kurulunun bunları görevden alması sırasında görüş vermek,

İç sistemlere ilişkin olarak üst düzey yönetimin görüş ve önerilerini almak ve bunları değerlendirmek,

Banka içi usulsüzlüklerin doğrudan kendisine veya iç denetim birimine ya da müfettişlere bildirilmesini sağlayacak iletişim kanallarının tesis edilmesini sağlamak,

Müfettişlerin görevlerini bağımsız ve tarafsız şekilde yerine getirip getirmediğini izlemek,

İç denetim planlarını incelemek,

Yönetim kuruluna, iç sistemler kapsamındaki birimlerde görev yapacak personelde aranması gereken nitelikler ile ilgili önerilerde bulunmak,

İç denetim raporlarında tespit edilen hususlar konusunda üst düzey yönetimin ve bunlara bağlı birimlerin aldığı önlemleri izlemek,

İç sistemler kapsamındaki birimlerde görevli yönetici ve personelin mesleki eğitim düzeylerini ve yeterliliğini değerlendirmek,

Bankanın taşıdığı risklerin tespit edilmesi, ölçülmesi, izlenmesi ve kontrol edilmesi için gerekli yöntem, araç ve uygulama usullerinin mevcut olup olmadığını değerlendirmek,

Müfettişler ve bankanın bağımsız denetimini yürüten bağımsız denetim kuruluşunun bağımsız denetçileri ile düzenli aralıklarla yılda dört defadan az olmamak üzere belirlenecek program ve gündemler dahilinde görüşmelerde bulunmak,

Görev ve sorumlulukları kapsamındaki işlerin gereğine göre yerine getirilmesi, etkinliğinin sağlanması ve geliştirilmesi için ihtiyaç duyulan uygulamalar konusunda ilgili üst düzey yönetimin, iç kontrol ve iç denetimde çalışan personel ve bağımsız denetim kuruluşunun görüş ve değerlendirmeleri hakkında yönetim kurulunu bilgilendirmek ile ilgili görev, yetki ve sorumlulukları bulunmaktadır.

Muhasebe ve Raporlama Sistemlerinin İşleyişi ve Bağımsız Denetimin Gözetilmesi

Denetim Komitesi, bankanın muhasebe uygulamalarının Kanuna ve ilgili diğer mevzuata uygunluğu kapsamında bağımsız denetim kuruluşunun değerlendirmelerini gözden geçirmek, ilgili üst düzey yönetimin tespit edilen tutarsızlıklar konusundaki açıklamasını almak ile sorumludur.

Denetim Komitesi, üst düzey yönetim ve bağımsız denetçiler ile birlikte, bağımsız denetimin sonuçlarını, yıllık ve üçer aylık mali tablolar ile bunlara ilişkin dokümanları, bağımsız denetim raporunu değerlendirmek ve bağımsız denetçinin tereddüt ettiği diğer konuları çözüme kavuşturmak ile görevlidir.

Denetim Komitesi, bankanın finansal raporlarının gerçek ve yansıtılması gereken tüm bilgileri kapsayıp kapsamadığını, Kanuna ve ilgili diğer mevzuata uygun olarak hazırlanıp hazırlanmadığını gözetmek, tespit edilen hata ve usulsüzlükleri düzelttirmek ile görevli ve yetkilidir.

Denetim Komitesi, finansal raporların, bankanın mali durumunu, yapılan işlerin sonuçlarını ve bankanın nakit akımlarını doğru olarak yansıtmayı yansıtmadığı ve Kanunda ve ilgili diğer mevzuatta belirlenen usul ve esaslara uygun olarak hazırlanıp hazırlanmadığı konusunda bağımsız denetçiler ile görüşmelidir.

Bağımsız Denetim, Derecelendirme, Değerleme ve Destek Hizmet Kuruluşlarının Seçimi ve İzlenmesi

Denetim Komitesi, bağımsız denetim kuruluşları ile derecelendirme, değerlendirme ve destek hizmeti kuruluşlarının yönetim kurulu tarafından seçilmesinde gerekli ön değerlendirmeleri yapmak, yönetim kurulu tarafından seçilen ve sözleşme imzalanan bu kuruluşların faaliyetlerini izlemek ile görevli ve sorumludur.

Denetim Komitesi, bankanın sözleşme imzalayacağı derecelendirme kuruluşları, bilgi sistemleri denetimi yapanlar da dahil olmak üzere bağımsız denetim kuruluşları ve değerlendirme kuruluşları ile bunların yönetim kurulu başkan ve üyeleri, denetçileri, yöneticileri ve çalışanlarının banka ile ilişkili faaliyetlerinde bağımsızlığını ve tahsis edilen kaynakların yeterliliğini değerlendirmek, değerlendirmelerini bir rapor ile yönetim kuruluna sunmak, hizmet alınması halinde de sözleşme süresince, üç aydan fazla olmamak üzere, düzenli bir şekilde bu işlemleri tekrarlamak ile yükümlüdür.

Denetim Komitesi, bankanın alacağı destek hizmetine ilişkin risk değerlendirmesi yapmak, değerlendirmelerini bir rapor halinde yönetim kuruluna sunmak, hizmet alınması halinde de sözleşme süresince, üç aydan fazla olmamak üzere, düzenli bir şekilde bu işlemleri tekrarlamak ve ayrıca, destek hizmeti kuruluşunun sağladığı hizmetlerin yeterliliğini izlemek ile sorumludur.

Denetim komitesi, bankanın tüm birimlerinden, anlaşmalı destek hizmeti kuruluşları ve bağımsız denetim kuruluşlarından bilgi ve belge almaya yetkilidir.

Danışmanlık Hizmeti Sağlanması

Denetim komitesi, bedeli banka tarafından karşılanmak suretiyle konularında ihtisas sahibi kişilerden yönetim kurulunun onayına bağlı olarak danışmanlık hizmeti sağlamaya yetkilidir.

Denetim Komitesi Faaliyetlerinin Raporlanması

Denetim Komitesi, altı aylık dönemi aşmamak kaydıyla, dönem içerisinde icra ettiği faaliyetleri ve bu faaliyetlerin sonuçlarını yönetim kuruluna raporlamalı, raporda bankada alınması gereken önlemlere, yapılmasına ihtiyaç duyulan uygulamalara ve bankanın faaliyetlerinin güven içinde sürdürülmesi bakımından önemli gördüğü diğer hususlara ilişkin görüşlerine yer vermelidir.

Diğer Konular

Kredi açma yetkisine haiz olanların, kendileri ile eş ve velâyeti altındaki çocuklarının veya bunlarla risk grubu oluşturan diğer gerçek ve tüzel kişilerin taraf olduğu kredi işlemlerine ilişkin değerlendirme ve karar verme aşamalarında yer alıp almadığını takip etmek ve bu hususların kendilerine bildirilmesini sağlayacak iletişim kanallarını oluşturmak ile görevli ve yetkilidir.

Denetim komitesinin görev, yetki ve sorumlulukları ile çalışma usûl ve esasları yönetim kurulu tarafından düzenlenir.

Denetim komitesi kararlarının yazılı olması ve noter onaylı bir karar defterine kaydedilmesi Bankacılık Kanunu 28. madde hükümlerine göre belirlenmiştir.

Genel değerlendirme ve öneriler

SPK düzenlemeleri ile ölkemizde ilk uygulaması bankalar hariç hisse senetleri borsada işlem gören ortaklıklarda başlayan denetim komitesi, daha sonra yapılan Bankacılık Kanunu ve BDDK düzenlemeleri ile bankacılık alanında da zorunlu bir uygulama haline gelmiştir.

Şirketler ve bankacılık alanında farklı otoriteler tarafından yapılan düzenlemelere göre oluşturulması zorunlu hale gelen denetim komitelerinin ana işlevlerini; mali raporların anlaşılır, şeffaf ve güvenilir olmasının sağlanması, risk yönetim sürecinin izlenmesi, iç kontrollerin değerlendirilmesi, iç denetimin etkili kullanımı, bağımsız denetimin gözetimi ve bağımsız denetim kuruluşunun seçimi için görüş vermek olarak beş ana başlıkta özetleyebiliriz. Pay ve menfaat sahipleri açısından sonuçları önem taşıyan söz konusu işlevlerinden ötürü denetim komitesi üyelerinin bağımsızlığı, mali bilgi ve uzmanlığı çalışma etkinliği açısından gerekli olmaktadır.

Denetim komitesi fiili olarak denetim yapan bir organ olmadığı için denetim faaliyetleri ile ilgili doğrudan sorumlulukları bulunmamaktadır. Denetim komitesi, yukarıda ifade edildiği gibi iç ve dış denetim sürecinin uygulama etkinliğini, katma değerini, mali raporlama ve iç kontrollerin işleyişi ve yeterliliğini gözetmekle sorumludur. Bu nedenle yönetim kurulu - denetim komitesi - bağımsız denetim ve iç denetim ilişkisi açık bir iletişim ortamına sahip olmalıdır. Denetim komitesi üyelerinin söz konusu gözetim görevlerini etkin olarak yerine getirebilmesi bilgi ve uzmanlıklarına bağlı olduğu kadar, görev, yetki ve sorumluluklarını açık bir şekilde tanımlayacak bir yönetmeliklerinin de bulunmasını gerektirmektedir. Ayrıca ihtiyaç duyulan konularda işin uzmanı kişi ve kuruluşlardan destek alınmalıdır. Bir başka ifade ile birlikte değer yaratılacak kolektif bir süreç söz konusudur.

Düzenlemelere uyum için güncel ve değişime açık olmak uyum sürecini rekabet avantajı fırsatına dönüştürecek bir yaklaşım olarak değer yaratabilir.

Uyum sürecinin değer yaratma kalitesi, uygulama sorumluluğu bulunan taraflar olan yönetim kurulu ve denetim komitesi üyelerinin uygulama disiplininin yanı sıra düzenleyici otoritelerin izleme, gözden geçirme ve yönlendiriciliği ile gelişecektir.

Denetim Komitesi ile ilgili düzenleme ve uygulama sürecinde, düzenleyici ve uygulayıcı taraflar arasında iletişim ve paylaşım fırsatları yaratılarak başarı sağlanacağına inanıyoruz.

Denetim komitesi üyeleri için yardımcı kaynaklar

SPK ve BDDK tarafından yapılan düzenlemelerle başlatılan denetim komitesi uygulaması, yönetim kurulu ve denetim komitesi üyeleri için sorumluluklarını etkili bir biçimde yerine getirmelerine yardımcı olacak kaynaklar ihtiyacını ortaya çıkarmıştır.

Denetim Komitesi üyelerinin rol ve sorumluluklarını öngörülen biçimde yerine getirmelerine yardımcı olmak amacıyla hazırlanan aşağıda belirtilen yardımcı kaynaklarımızdan yararlanabilirsiniz.

SPK ve BDDK düzenlemeleri, yasallaşması beklenen yeni Türk Ticaret Kanunu ile birlikte başlayan yeni dönemde; şirketlerin ve bankaların yönetim kurulu, denetim komitesi üyeleri ve üst düzey yöneticileri ile denetim profesyonellerinin "Kurumsal Yönetim, Denetim Komitesi, İç ve Dış Denetim, Bilgi Teknolojisi Denetimi" konularında ihtiyaçlarına destek olmak için hazırlanan "Denetimnet" web sitemizden www.denetimnet.net bilgi sahibi olabilirsiniz.

Muhasebe ve mali raporlama sistemlerinin işleyişi ve mali tabloların değerlendirilmesi, bağımsız denetim sürecinin gözetimi ile ilgili aşağıda belirtilen kurumsal seri ve UFRS yayınlarımız yönetim kurulu ve denetim komitesi üyeleri için aydınlatıcı kaynaklar olarak yararlı olacaktır.

Kurumsal Seri Yayınlarımız

- Kazançların Kalitesi
Mali raporlama sisteminin odak noktası
- Mali Durumun Kalitesi
Bilanço ve Ötesi

UFRS Yayınlarımız

- UFRS cep kitapçığı
- UFRS Sunum ve açıklama kontrol listesi

Ayrıca, Türkiye Muhasebe Standartları ve yorumlarına www.denetimnet.net sitemizden ulaşabilirsiniz.

İç kontrollerin değerlendirilmesi ile ilgili COSO yaklaşımı etkili bir araç olarak kullanılabilir ve bu konuda ayrıntılı bilgi için "Denetimnet" sitemizden yararlanabilirsiniz.

İç Denetimin etkili kullanımı için; uluslararası iç denetim standartları temel referans kaynağı olarak, mesleğin ilkelerini açıklamakta, iç denetim faaliyetinin yürütülmesi ile ilgili standartları tanımlamaktadır. Uluslararası iç denetçi sertifika programı (CIA) ise mesleğin profesyonellerinin yetkinliğini belgelemektedir. Ayrıca, standartların öngördüğü kalite güvence ve geliştirme programı (QAR), iç denetim faaliyetinin bağımsızlık, profesyonel yetkinlik, kapsam, performans ve yönetim açılarından değerlendirilmesini sağlamaktadır. Konuya ilişkin bilgilere "Denetimnet" sitemizden erişebilirsiniz.

Yeni Türk Ticaret Kanunu Tasarısı'nın yasallaşması halinde, kurumsal yönetim ilkesi, tüm anonim ortaklıklar bakımından TTK Tasarısı'nda öngörülen düzeyde bağlayıcı olacak, Sermaye Piyasası Hukuku'na tabi olan anonim ortaklıklar ise tasarının ötesinde ayrıca SPK Kurumsal Yönetim İlkeleri'ne de tabi olacaktır. Bu nedenle pay ve menfaat sahiplerinin yeni uygulamada durumu, hakları, kurumsal yönetimin yönetim ve denetim organları üzerindeki etkileri, yönetim organlarının yapılanması ve işlevleri hakkında ilgi sahiplerini bilgilendirmek amacıyla hazırlanan CEO Serisi ve Kurumsal Yönetim Serisi yayınlarımız arasında yer alan aşağıda belirtilen çalışmalarımızı da bilgilerinize sunuyoruz.

CEO Serisi Yayınlarımız

- Türk Ticaret Kanunu Tasarısı
Anonim Ortaklıklar Alanında Getirdiği Yenilikler

Kurumsal Yönetim Serisi Yayınlarımız

- Nedir Bu Kurumsal Yönetim
- Kurumsal Yönetimin Anonim Ortaklıklarda Yansımaları
- Anonim Ortaklıklarda Yönetim Organının Yapılanması ve İşlevleri

Söz konusu kaynaklara hızlı erişim için;

www.denetimnet.net
www.deloitte.com.tr
www.deloitteacademy.com.tr
www.verginet.net

adreslerini kullanabilirsiniz.

Denetim komitesi hizmetlerimizle size nasıl yardımcı oluruz?

Yasal düzenlemeler çerçevesinde ortaya çıkan kurumsal ihtiyaçlarınızı sizinle birlikte değerlendirerek yönetilmesi gereken risk ve fırsatların tanımlanması, uygun çözümlerin önerilmesi, ihtiyaç duyulan konularda insan, teknoloji, metodoloji ve eğitim desteği sunarak çözüm ortağınız olabiliriz.

Denetim Komitesi ve hizmetlerimiz ile ilgili daha fazla bilgi için;

Deloitte Türkiye
www.deloitte.com.tr

Denetimnet
www.denetimnet.net

Deloitte-Audit Committee Online
www.auditcommittee.com

web sitelerimizden yararlanabilirsiniz.

Söz konusu materyaller ile içeriğindeki bilgiler, Deloitte Türkiye tarafından sağlanmaktadır ve belirli bir konunun veya konuların çok geniş kapsamlı bir şekilde ele alınmasından ziyade genel çerçevede bilgi vermek amacını taşımaktadır.

Buna uygun şekilde, bu materyallerdeki bilgilerin amacı, muhasebe, vergi, yatırım, danışmanlık alanlarında veya diğer türlü profesyonel bağlamda tavsiye veya hizmet sunmak değildir. Bilgileri kişisel finansal veya ticari kararlarınızda yegane temel olarak kullanmaktan ziyade, konusuna hakim profesyonel bir danışmana başvurmanız tavsiye edilir.

Bu materyaller ile içeriğindeki bilgiler, oldukları şekliyle sunulmaktadır ve Deloitte Türkiye, bunlarla ilgili sarıh veya zımnî bir beyan ve garantide bulunmamaktadır. Yukarıdakileri sınırlamaksızın, Deloitte Türkiye, söz konusu materyal ve içeriğindeki bilgilerin hata içermediğine veya belirli performans ve kalite kriterlerini karşıladığına dair bir güvence vermemektedir.

Deloitte Türkiye, satılabilirlik, mülkiyet, belirli bir amaca uygunluk, ihlale sebebiyet vermeme, uyumluluk, güvenlik ve doğruluk konularındaki garantiler de dahil olmak üzere her türlü zımnî garantiden burada feragat etmektedir.

Materyalleri ve içeriğindeki bilgileri kullanımınız sonucunda ortaya çıkabilecek her türlü risk tarafınıza aittir ve bu kullanımdan kaynaklanan her türlü zarara dair risk ve sorumluluğu tamamen tarafınıza üstlenilmektedir. Deloitte Türkiye, söz konusu kullanımdan dolayı, (ihmalî kaynaklı olanlar da dahil olmak üzere) sözleşmeyle ilgili bir dava, kanunlar veya haksız fiilden doğan her türlü özel, dolaylı veya arızı zararlardan ve cezai tazminattan dolayı sorumlu tutulamaz.

Tüm Deloitte Türkiye raporlarına
www.deloitte.com.tr, www.verginet.net,
www.denetimnet.net, www.deloitteacademy.com.tr
adreslerinden ulaşabilirsiniz.

Daha fazla bilgi için:

Oktay Aktolun
Sorumlu Ortak
oaktolun@deloitte.com

Evren Sezer
Ortak
ealtunay@deloitte.com

**DRT Bağımsız Denetim
ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş.**

Sun Plaza
Dereboyu Sok. No:24
34398 Maslak, İstanbul
Tel: 90 (212) 366 60 00
Fax: 90 (212) 366 60 10

Armada İş Merkezi
A Blok Kat:7 No:8
06510, Söğütözü, Ankara
Tel: 90 (312) 295 47 00
Fax: 90 (312) 295 47 47

www.deloitte.com.tr
www.verginet.net
www.denetimnet.net
www.deloitteacademy.com.tr

Deloitte, İsviçre mevzuatına göre kurulmuş olan Deloitte Touche Tohmatsu, üye firmaları ve bunların bağlı ortaklık ve iştiraklerini tek tek veya topluca tanımlar. Deloitte Touche Tohmatsu mükemmelliğe adanmış profesyonel hizmetler sunmayı hedefleyen üye firmalardan oluşan bir organizasyondur. Müşteri memnuniyetine odaklı profesyonel hizmetler 140'tan fazla ülkede global bir strateji ile yerel olarak sunulmaktadır. Üye firmalarımız ve iştirakleri, denetim, vergi, danışmanlık ve kurumsal finansman alanlarında, 150,000 çalışanın oluşturduğu büyük bilgi birikimi ve tecrübeye sürekli erişim olanağı içerisinde, ilgili profesyonel hizmetleri sunmaktadır. Müşterilerimiz arasında dünyanın en büyük şirketlerinin yüzde 80'inden fazlası, bir çok büyük ulusal kuruluş, devlet kuruluşları, yerel şirketler ve hızlı büyüyen global firmalar yer almaktadır. Sunduğumuz hizmetler, İsviçre'de kurulu Deloitte Touche Tohmatsu tarafından değil, üye firmalar, bağlı ortaklıklar ve iştirakleri tarafından sunulmaktadır. Yasal veya diğer nedenlerle, bazı üye firmalar, söz konusu profesyonel hizmetlerin tamamını aynı anda sunamayabilirler.

Deloitte Touche Tohmatsu, İsviçre mevzuatına göre kurulmuş bir firma olup, Deloitte Touche Tohmatsu ya da üye firmalar diğer üye firmaların eylem ve yükümlülüklerinden sorumlu tutulamaz. Her bir üye firma, "Deloitte", "Deloitte & Touche", "Deloitte Touche Tohmatsu" ve benzeri isimler altında faaliyet gösteren ayrı ve bağımsız birer tüzel kişiliktir.

Tasarım AEN tarafından yapılmıştır.
©2007 Deloitte Türkiye. Her hakkı saklıdır.

Member of
Deloitte Touche Tohmatsu